

BIJLAGE 5

Hoe te handelen bij ontregelingen glucosewaarden bij gebruik van corticosteroiden (inname in de ochtend)?

Controles glucose wanneer?

- In de loop van de middag controle i.p.v. nuchter glucose
- Bij mensen zonder DM2 glucose controle vanaf 10 dagen corticosteroiden gebruik
- Bij mensen met DM2 ga je vanaf dag 2 controleren

Controle glucose bij DM

- Streef naar glucose van 6 tot 10 op hoogste punt van de dag (= loop van de middag), bij korte corticosteroidkuur kan glucose < 12-15 mmol/l geaccepteerd worden

Mensen zonder DM2:

- **Corticosteroiden < 10 dagen:** Behandelen bij hyperglykemische klachten of bij een infectie/ koorts met niet-nuchtere glucosewaarden > 15 mmol/l. Behandel in deze gevallen met een kortwerkend SU-derivaat zoals tolbutamide (500 -2000 mg) of gliclazide (30-120 mg), bij de lunch in te nemen
- **Corticosteroiden > 10 dagen:** bij glucosewaarden in loop van de middag > 15 behandelen met metformine. In tweede instantie toevoeging van een kortwerkend SU-derivaat, zoals tolbutamide (500 - 2000 mg) of gliclazide (30-120 mg), bij de lunch in te nemen
- Bijstelling behandeling op geleide glucosewaarde VA (voor avondmaaltijd), zonodig tweemaal per week

Mensen met DM2

Leefstijl, eventueel met metformine: zie bovenstaande bij Mensen zonder DM

Leefstijl, metformine en SU:

- Kan de dosering van orale bloedglucoseverlagende medicatie nog worden opgehoogd? Dan behandelen met kortwerkend SU-

derivaat; tolbutamide (tot 2000 mg) of gliclazide (tot 120 mg), bij de lunch in te nemen

- Meestal lukt het niet om met tabletten alleen de stijging in de hand te houden (m.n. bij langer > 10 dagen gebruik)
- Start zo nodig, bij glucose VA > 15 met NPH insuline; Insulatard, Humuline NPH en Insuman Basal
- Start met maximaal 10 EH NPH insuline bij het ontbijt
- Stel de insuline bij aan de hand van de dagcurves (twee maal per week een 2-puntscurve, nuchter en VA) en streef naar nuchtere waarden < 12-15 mmol/l
- Afhankelijk van bloedsuikers ophogen van NPH insuline met 2 tot 4 eenheden per 2-3 dagen
- Andere optie, bijvoorbeeld bij sterk stijgende suikers en/of kortere kuren, is het bijstellen van de bloedsuikers met snelwerkende insulines, op basis van 2-4-6 regel
- Na afbouw/staken corticosteroiden, orale medicatie en insuline afbouwen, soms blijven patiënten insuline behoeftig in een lage dosering
- Behandeling van verhoogde glucosewaarden bij een corticosteroidkuur is vooral belangrijk bij infectie, omdat bij glucosewaarden > 12-15 mmol/l leukocyten niet effectief werken om een infectie te bestrijden

Eenmaal daags insuline in de avond en orale bloedglucoseverlagende medicatie:

- Maak twee maal per week een 2-punts dagcurve (nuchter en VA)
- Start bij herhaald VA > 15 (en/of klachten) met NPH-insuline 10EH bij ontbijt
- Afhankelijk van bloedsuikers ophogen van NPH insuline met 2 tot 4 EH per 2-3 dagen tot VA < 15 is. Controleer of nuchter glucose niet te laag wordt, dan de dosering van de originele insuline in de avond verminderen
- Andere optie: start zo nodig, bij nuchter glucose of VA > 15, een snelwerkend insuline, bv novorapid, op basis van 2-4-6 regel
- Bij afbouw/staken van het corticosteroid de insuline dosering weer in stapjes van 10-20% reduceren

Tweemaal daags mix-insuline:

- Bij 2dd Mix is de ochtenddosering van de Mix verhogen bij herhaalde bloedglucosewaarden VA (of VL) > 15 (en klachten)
- Streef naar bloedglucosewaarde VA (en/of VL) < 15 maar pas op dat de waarde NO of VL niet te laag wordt
- Andere optie: start met snelwerkende insuline volgens de 2-4-6 regel
- Bij afbouw/staken van het corticosteroid de insuline dosering weer in stapjes van 10-20% reduceren

Basaal – bolus 4dd insuline:

- Stel de insuline bij aan de hand van dagcurves
- Bepaal de bloedglucosewaarden VL en/of VA
- Verhoog de dosis snelwerkende insuline bij ontbijt/lunch wanneer bloedglucosewaarden VA en/of VL bij herhaling > 15 zijn, pas op dat NO en NL niet te laag worden
- Andere optie: snelwerkend insuline dosering verhogen op basis van 2-4-6 regel:
- Bij afbouw/staken van het corticosteroid de insuline dosering weer in stapjes van 10-20% reduceren

Afbouwen/staken corticosteroiden

- Bij het staken van de corticosteroiden moet de bloedglucoseverlagende medicatie ook worden afgebouwd
- Bij het afbouwen/staken van de corticosteroiden kan het bloedglucoseverhogende effect nog even aanhouden, soms tot 2-3 weken
- De extra (snelwerkende) insuline moet worden afgebouwd op basis van dagcurves
- Wanneer een SU is toegevoegd/ dosering is verhoogd kan de SU worden afgebouwd op basis van de bloedglucosewaarde VA
- Bedenk dat hoe langer de behandeling met corticosteroiden heeft geduurd, hoe langer het effect op de bloedglucosewaarden nog merkbaar is